

СТАРЧЕВО КРОЗ ВЕКОВЕ

- Музеј Старчева -

едукативно изложбена поставка
„Старчево кроз векове“

Предели Старчева од давнина чине примамљиво место за настањивање. Због доступне воде и водених путева, плодних ораница и других расположивих ресурса од значаја за живот културно наслеђе Старчева обухвата трагове од 8.000 година насељавања или коришћења околног предела.

Поставка „Старчево кроз векове“ води вас кроз најзанимивије догађаје и дешавања у прошлости овог лепог банатског места.

Поставка је смештена у згради старе немачке школе подигнуте 1857. године, која са овом садржајем континуирано задржава своју едукативну намену.

Миодраг Грбић, археолог

Владимир Ц. Фјукс, археолог

Драга Гарашанин, археолог

Старчевачка култура

хронологија истраживања

1912 - Први налази старчевачке културе из самог Старчева откривени су посредством рада циглане

1928 - прва археолошка истраживања, која указују на значај локалитета, спроведена под руководством Миодрага Грбића.

1931 - спроведена сондажна истраживања америчке археолошке експедиције, коју су чинили представници Универзитетског музеја у Филаделфији и „Пибоди” и „Фогарт” музеја Универзитета у Харварду, под вођством Владимира Џ. Фјукса и М. Грбића, од стране Народног музеја у Београду.

1969/70. Истраживања под руководством Драге Гарашанин испред Народног музеја у Београду и Роберта Ериха из Градског универзитета у Њујорку.

1990 - Локалитет проглашен за културно добро од изузетног значаја

2003. и 2008 - Завод за заштиту споменика културе Панчево, вршио је истраживања ширег подручја локалитета, са циљем утврђивања граница простирања.

Старчевачка култура

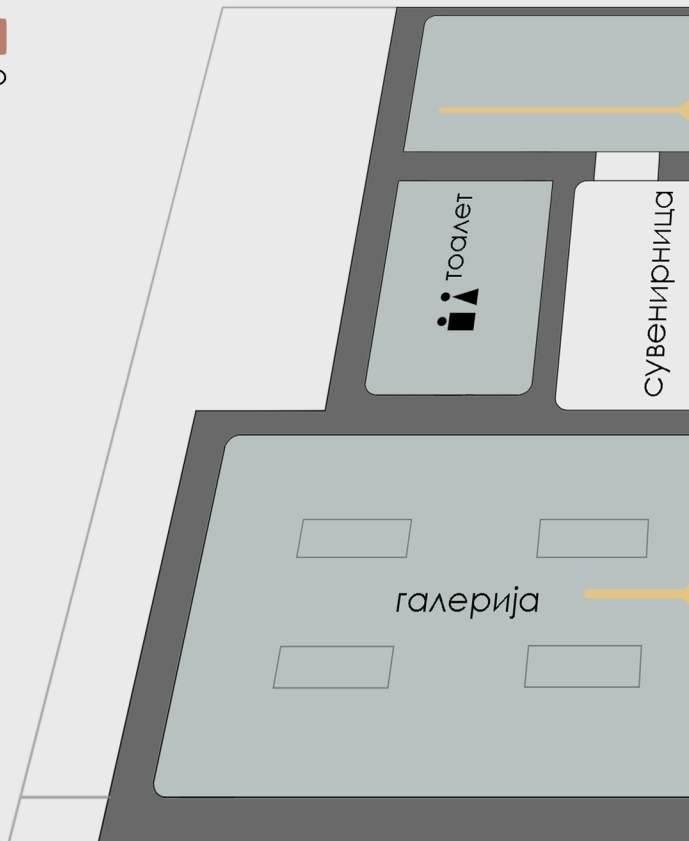
Старчевачка култура припада средњем неолиту, односно смешта се у период од 6200 до 5500. године пре н.е. Старчевачка култура представља део великог комплекса Старчево-Кереш-Криш, који у својим границама обухвата и локалне културе најранијег неолита у умереној клими Европе.

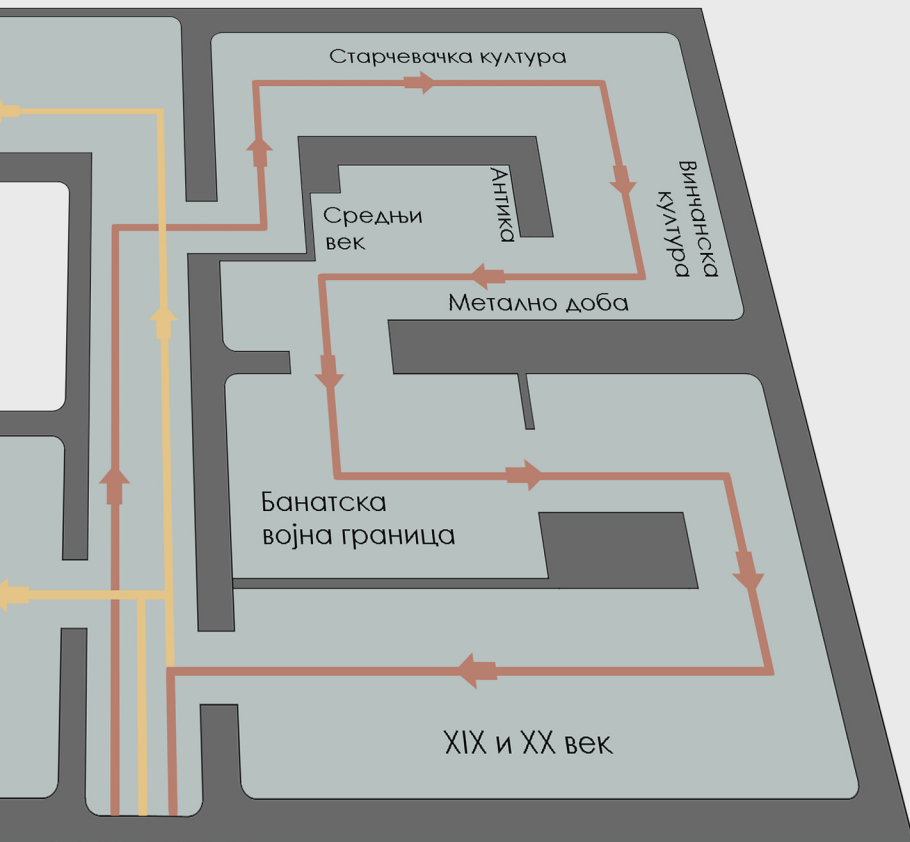
Неолит у целости представља период општег просперитета и великог напретка у развоју човека.

Према досадашњим сазнањима, становници неолитског Старчева живели су у полуукопаним земуницама, на уздигнутом и оцедитом терену у близини река, односно на самој речној обали. Покретни налази попут фрагмената керамичких посуда ручне израде, говоре нам о периоду развијеног грнчарства. Чести су налази сликане, глачане као и грубе керамике украшене барботином или утискивањем ноктима или шкољком (*impresso*). Глачане камене секире, камена сечива и бројне коштане алатке и глинени тегови говоре о умешности неолитског човека. Лов и риболов више нису основа економије, већ се неолитски човек ослања и на узгајање припитомљених врста житарица и стоке, као и у употребу првог плуга за oraње.

рута кроз поставку →
→ пратећи део

Старчево

у XVIII, XIX веку

Први писани траг данашњег Старчева бележи се 1717. године у попису становништва Хабзбуршког царства. Старчево је описано са 50 домова, што је за то време било велико место. Први становници Старчева били су Срби.

Пола века касније у периоду Банатске војне границе у Старчеву се досељава немачко и хрватско становништво. До 1766. у Старчеву се оснива штаб XII немачко-банатског пука, чиме оно постаје седиште Банатске војне границе на овом простору. Седиште штаба пука је 1767. године пресељено у Панчево, а Старчево остаје важно граничарско место, које је у два наврата посетио Цар Јосиф II.

Овај период допринео је великом степену трансформације предела и живота, какав није забележен нигде у Европи. Култивисана су и организована поља и пашњаци. Насеље је ушорено, развијене су куће и уређени путни правци. Развијена је трговина, школство и повећавао се број и врста занатлија. Вера је могла слободно да се испољава.

У овом времену, као становници Старчева, истичу се Игњат Барајевац, угледни житарски трговац и оснивач панчевачке гимназије и Јохан Гец, један од пионира ветеринарске науке у Србији.

Мешање народа и култура карактеристично за пограничне крајеве, где се налазило и Старчево, имало је велик утицај на свакодневни живот становника овог времена.

Старчево

XX веку

У 20. век Старчево улази са развојем друштвене активности и надградњом првих удружења попут ватрогасног и певачких друштава обеју конфесија. У месту настају и први табурашки оркестри.

Након присаједињења Војводине Србији 1918. године Стрчево улази у састав Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

Између два рата друштвени живот буја. Оснивају се подружнице Кола српских сестара, соколског покрета, фудбалски клуб, политичке организације добијају своје испоставе, а своје наступе на старчевачким забавама имају и чланови локалног аматерског позоришта. На улицама места могло се видети да су сваки од три доминантна народа имали своје специфичне стилове народног костима, наручито свечане ношње.

Као знаменити становници места овог времена истичу се Фрањо Радочај, признати академски сликар, Васа Бутозан међународно признат научни радник у области ветерине и Ендре Пробочкаи „отац“ савремене ботанике и воћарства у Мађарској.

Културна разноликост је овде добила свој пуни сјај, којом се Старчево поноси и данас.

аутори текста: М.Ивошевић, М.Ћуковић, Д.Мергел
дизајн: Ј.Кошарић

брошуру подржали:
Градска управа Панчево - секретаријат за културу и информисање
МЗ Старчево
Дом културе „29 новембар“ Старчево

СТАРЧЕВО
КРОЗ ВЕКОВЕ

